

„Mokinių kalbos ir asmenybės ugdymas pasitelkiant klasikinę muziką“

Alma Žeimienė, vyr. logopedė, Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla, Lietuva

Informacinių technologijų, begalinio tempo, streso įtakoje „pamirštame“ atsigręžti į amžinąsias vertybes. Dažnai pritrūksta laiko sau, draugui, kolegai, artimiesiems. Tai jaučia suaugusieji, tai jaučia vaikai.

Viena iš sričių, jungianti kartas, yra muzika. Nuo senovės žinomas klasikinės muzikos teigiamas poveikis žmogaus organizmui. Ji ne tik keičia mūsų nuotaiką, atgaivina prisiminimus, skatina judėti, bet ir turi įtakos žmogaus fiziologiniams procesams: normalizuoja kvėpavimą, kraujotaką, stimuliuoja virškinimo sistemą, pakelia smegenų žievės tonusą ir sustiprina dėmesingumą, padeda žmonėms bendrauti.

Atėję į logopedines pratybas mokiniai jaučia nuovargį po intensyvios protinės veiklos pamokų metu, o kur dar emocijos jei kas nepasisėkė ar tiesiog ryte „ne ta koja išlipo iš lovos“. Tačiau dėmesio, atminties, mąstymo, drausmės reikalauja ir logopedas. Peršasi išvada: norisi malonios veiklos. Taigi, logopedinių pratybų pedagoginės pertraukėlės – puikus laikas klausytis klasikinės muzikos.

Penkios minutės kiekvienų pratybų metu – „lengvas prisilietimas“ prie sukurtų amžinų vertybių. Beje, senolių išmintis sako: „Ką jaunas įprasi, tą senas teberasi.“

Visai nesunku būtų pasiklysti klasikinės muzikos lobynuose. Bet svarbiausia reikia atsiminti: logopedines pratybas lanko vaikai. Mocarto, kuris pradėjo skambinti klavyru nuo 3 metų, o pirmąsias natas parašė anksčiau nei pradėjo rašyti žodžius (B. Kremniovas, 1967), muzika pasižymi aiškumu, elegancija, skaidrumu, padidina dėmesingumą (Paul Madaule, 2010), pagerina atmintį ir erdvinį suvokimą (Don Campbell, 2005). Bendraamžio sukurtą muziką vaikai mielai klauso.

Natūralu, kad kiekvienas kalbėjimo ir kalbos sutrikimų turintis mokinys, kaip ir kiekvienas iš mūsų, tikisi dėmesio, paskatinimo, atjautos, o kartais tampa „dygliuotas“. Tam pasitarnauja logopedinio kabineto kompiuteryje įrašyti Mocarto kūriniai. O kurį kūrinį klausysime šiandien? Kas jį išrinks? Galbūt tai:

- berniukas ar mergaitė, kurie šiandien švenčia gimtadienį,
- vienintelė pogrupyje ar grupėje esanti mergaitė,
- vaikas, kuris ilgai sirgo ir šiandien sulaukėme jo klasėje,
- mokinys, kuriam tądien sunkiausiai sekėsi,
- tas ar ta, kuris dar nė karto neišrinko melodijos,
- kuriam įlindo „ožiukas“ ir pan.

Smagu, kai atėjus muzikos klausymo momentui patys mokiniai atranda naujų būdų pastebėti šalia esantį.

Klausio, bet negirdi - dažnokai taip apibūdintume ne tik mokinį, bet ir kolegą ar artimą žmogų. Atsiliepimas į garsą, informacijos atsirinkimas, savo minčių sutelkimas tam tikra kryptimi, -

tai tikrasis klausymas (Don Campbell, 2005). Jo reikia gyvenime. Jo reikia ugdant kalbėjimo ir kalbos sutrikimų turinčius vaikus. Užsimerkus klausome jautriau (Paul Madaule, 2010).

Ir tik pats mokinys gali pajauti, ko šiuo metu labiausiai reikia. Kartais mokiniams tiesiog norisi pabūti ramiai, pasvajoti, atsipalaiduoti. Muzikos ritmo, tempo, garsumo pajautimas lavina vaikų foneminę klausą. Klausydami muzikos, mokiniai patys pradeda „groti“. Miklindami savo piršteliu jie lavina smulkiąją motoriką, o kūrybiškumas atsiskleidžia „grojant pasirinktu instrumentu ar diriguojant“. Paklausius vieną ar kitą kūrinį, vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę.

Žinojimas, jog vaikai turės malonią pertraukėlę sau skatina juos aktyviau įsijungti į ugdymąsi, gerina tarpusavio santykius, mokosi pažinti klasikinę muziką, atgaivina klausymąsi, skatina pastebėti šalia esantį, ugdo ir lavina ne tik asmenybę, bet ir padeda pasiekti logopedo iškeltus tikslus.

Literatūros sąrašas:

- Madaule, P. (2010), Kai klausymas atgyja, Vilnius, UAB "Magistrai".
- Campbell, D. (2005). Mocarto muzikos poveikis, Kaunas, VŠĮ "Vilties oazė".
- Kremniovas, B. (1967). Wolfgangas Amadėjus Mocartas, Vilnius, Vaga.
- Акименко В.,М. (2008). Новые логопедические технологии, Ростов на Дону, Феникс.